الدولة الإسلامية

أحكام بيعة الخلافة

خىلاپەتكە بەيئەت بىرىشنىڭ ھۆكۈملىرى

ھىجرىيە 1436/08/10

خىلافەت نۇرى تەرجىمە گۇرۇپپىسى

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن ولاه وبعد:

بەيئەتنى تونۇش :

ئىبنى ئەسىر مۇنداق دىدى : بەيئەت ئۆز- ئارا توختام ۋە ئەھدىدىن ئىبارەتتۇر ، خۇددى ھەر ئىككى تەرەپ ئۆزىنىڭ قېشىدىكى نەرسىلەرنى (يەنى ئىمكانىيەتنى) سېتىشتۇر .

ۋە ئۆز نەفسى ۋە ئۆزىنىڭ ئەركىنلىكىنى سېتىشتۇر.

راغىب مۇنداق دىدى : ئەمىرگە بەيئەت بىرىش ئۇ ئەمىر ئۇچۇن ئىتائەت قىلىشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، شۇنىڭ ئۇچۇن ئۇ ئەھدە بەيئەت دەپ ئاتىلىدۇ .

ئىبنى خىلدۇن مۇنداق دىدى : بەيئەت دىگەن ئىتائەت قىلىشقا بەرگەن ئەھدىدۇر ، خۇددى بەيئەت بەرگۈچى ئۆزىنىڭ ئەمىرگە ئۆزىنىڭ ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ ئىشلىرىدا بويسۇنۇپ ئەمىرنىڭ بۇيرۇقىدا تالاش –تارتىش قىلمايدىغانلىقىغا ئەھدە قىلىشتۇر .[ئەلھىدايەتۇ ۋەننىھايە دىگەن كىتابتىن ئېلىندى]

بۇ بەيئەتتە ئەمىرگە پۇقرالارنى شەرىئەتنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن تەدبىرلىك باشقۇرۇش ۋاجىب بولىدۇ ، خۇددى پۇقرالارغا ئەمىرىنىڭ بۇيرۇقىنى ئاڭلاپ ئىتائەت قىلىش ۋاجىب بولغىنىدەك ، (روھى كەيپىياتى ياخشى ۋە ناچار ۋاقىتلاردا بولسۇن ئاسانچىلىق ۋە قىيىنچىلىقتا بولسۇن ئەگەر قادىر بولالىسىلا ئەمىرگە ئىتائەت قىلىش ۋاجىب بولغىنىدەك)

ئاللاھ تەئالا مۇنداق دەيدۇ : {شۈبھىسىزكى ئاللاھ سىلەرنى ئامانەتلەرنى ئىگىسىگە قايتۇرۇشقا ، كىشىلەر ئارىسىدا ئادىل ھۆكۈم قىلىشقا بۇيرۇيدۇ ،}[سۈرە نىسا 58-ئايەتنىڭ بىر قىسمى]

ئاللاھنىڭ بۇ ئەمرى ھۆكۈمالار ۋە ئەمىرلەردىن (يەنى مۇسۇلمانلارنىڭ ئىشلىرىغا باشلىق بولغان كىشلەردىن) پۇقرالارغا ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم قىلىپ شەرىئەتنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ئامانەت ۋە ماللارنى ئۆز ئەھلىگە تاپشۇرۇش تەلەپ قىلىندۇ .

ئاللاھ تەئالا پۇقرالارغا خىتاب قىلغان ھالدا مۇنداق دەيدۇ : {ئى مۇئمىنلەر ئاللاھقا ، پەيغەمبەرگە ۋە ئۆزۆڭلاردىن بولغان ئىش ئۈستىدىكىلەرگە ئىتائەت قىلىڭلار ،}[سۈرە نىسا 59-ئايەتنىڭ بىر قىسمى]

شەيخۇلئىسلام ئىبنى تەيمىييە (رەھىمەھۇللاھ) ئۆزىنىڭ ئەمىر ۋە پۇقرالارنى ئىسلاھ قىلىش شەرئىي سىياسەت ناملىق رىسالىسىنى تۈزدى ، بۇ ئىككى ئايەتنىڭ شەرھىسىدە ئەمىر ۋە پۇقرالارنىڭ مەجبۇرىيەتلىرىنىڭ تەپسىلاتلىرى بار .

خەلىيفە (يەنى ئىمامغا)بەيئەت قىلىشنىڭ خۇسۇسىيەتلىرى :

1- مۇسۇلمان ئىمامنىڭ بەيئىتى ئۈممەت ئىچىدىكى ئەھلىلھەل ۋە لئىقدە تەرەپتىن بەلگىلىنىدۇ ،ياكى ئاۋۋالقى خەلىيپىنىڭ كېيىنكى خەلىيپىنى بەلگىلىشى بىلەن بولىدۇ .

2- ھەر بىر مۇسۇلمانغا ئىمامغا بەيئەت بىرىش ۋاجىبتۇر .

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دىگەن :«كىمكى بەيئەت يوق ھالدا ئۆلۈپ كەتىدىكەن ئۇ جاھىلىيەت ئۆلۈمدە ئۆلگەن بولىدۇ ، »[مۇسلىم رىۋايەت قىلغان]

3- قورال كۈچى بىلەن غەلبە قىلغان ئىمامغا ئىتائەت قىلىپ بەيئەت بىرىش ۋاجىب بولىدۇ ، ئىمام ئەھمەد ئىبنى ھەنبەل مۇنداق دەيدۇ: كىمكى قىلىچ (يەنى قورال كۈچى) بىلەن غەلبە قىلىپ ھەتتا خەلىيفە ئەمىرۇلمۇئمىنىن (يەنى مۇئمىنلەرنىڭ ئەمىرى)دەپ ئاتالسا ئاللاھقا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىشەنگەن ھىچ — بىر كىشى ئۈچۈن ئۇنى ئىمام دەپ قارىماستىن تۈرۈشى ھالال بولمايدۇ ، مەيلى ئۇ ئىمام ياخشى بولسۇن ياكى يامان بولسۇن ھەقىقەتەن ئۇ مۇئمىنلەرنىڭ ئەمىردۇر [ئەھكامۇسسۇلتانىيە دىگەن كىتابتىن ئېلىندى]

4- ئىمامغا بەيئەت بىرىش دائىم بولىدۇ ، ھەتتاكى ئىمام ئۆلۈپ كەتسە ياكى ئىمام دىندا ناقىس (يەنى شەرىئەتنىڭ بەزىسىنى ئىجرا قىلىپ بەزىسىنى ئىجرا قىلمىسا) ياكى بەدەن ناقىس (تۇكۇر ،چولاق ، قارغۇ دىگەندەك) بولۇپ قالسا ئاندىن باشقا ئىمام سايلاش ياكى بەيئەتنى ئۈزۈشكە سەۋەب بولالايدۇ.

5- مۇسۇلمانلارنىڭ ئىككى خەلىيپىگە بەيئەت بىرىشى دۇرۇس بولمايدۇ ،

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دىگەن :« ئەگەر ئىككى خەلىيپە ئاشكارە بولسا (يەنى ئىككى كىشى ئۆزىنى خەلىيپە دەپ ئاتىغان بولسا) ئۇنىڭ كېيىنكىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار » [مۇسلىم رىۋايەت قىلغان]

ئەھدىنى بۇزۇش ۋە بەيئەتلەردىن چىقىشنىڭ ھۆكمى :

قانداقلا بولمىسۇن ئەھدىنى بۇزۇش چوڭ گۇناھتۇر ،

ئاشۇ توغرىسدا كەلگەن تەھدىتلىك ئايەتلەر سەۋەبى بىلەن شۇ چوڭ گۇناھلار قاتارىدا بەيئەتنى بۇزۇشمۇ بار ،

ئاللاھ تەئالا مۇنداق دىدى : {ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىسىنى مۇستەھكەملىگەندىن كېيىن بۇزغانلار ، ئاللاھنىڭ سىلە — رەھىم قىلىشتىن ئىبارەت ئەمرىنى تۇتمىغانلار ،يەر يۈزىدە بۇزغۇنچىلىق قىلغانلار ئەنە شۇلار لەنەتكە دۇچار بولىدۇ ، ۋە (ئۇلارنىڭ) ئاخىرەتلىكى يامان بولىدۇ .}[سۈرە رەئد 25-ئايەت]

ۋە يەنە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دىگەن :«تۆت ئىش بار ، كىمدە ئۇ تۆت ئىش تېپىلسا ئۇخالىس مۇنافىق بولىدۇ ، ۋە كىمدە شۇنىڭدىن بىر سۈپەت تېپىلسا ئۇ كىشىدە مۇنافىقلىقتىن بىر سۈپەت تېپىلغان بولىدۇ ، ھەتتا شۇ ئىشنى تاشلىمىغۇچە ، 1- يالغان سۆزلەش 2-ۋەدىگە خىلاپلىق قىلىش 3- سەت گەپ قىلىش 4-ئەھدىگە رىئايە قىلماسلىق ، ئالدامچىلىق قىلىش » [ىبرلىككە كەلنىگەن ھەدىس]

ئىبنى رەجەب بۇ ھەدىسنىڭ شەرھىسىدە مۇنداق دىدى : مۇسۇلمان ۋە ئۇنىڭدىن باشقا ھەر قانداق كىشىنىڭ ئارىسىدىكى ئەھدىدە ئالدامچىلىق قىلىش هارامدۇر ، ھەتتا ئەھدىلەشكۈچى تەرەپ كاپىر بولغاندىمۇ ،

ئەمما مۇسۇلمانلارنىڭ ئۆز ئارىسىدىكى ئىشلاردا بولغان ئەھدىسى ۋاپا قىلىشقا ئەڭ ھەقلىق ئەھدىدۇر ئۇنى بۇزۇش كاتتا گۇناھتۇر ،

ئۇ ئەھدىلەرنىڭ ئەڭ چوڭى ئىمامنىڭ (يەنى خەلىپىنىڭ) ئۆزىنىڭ قول ئاستىدىكىلەرگە بەرگەن ئەھدىسىدۇر ، [ئىلىم ۋە ھىكمەتلەر جۇغلانمىسى دىگەن كىتابتىن ئېلىندى]

ئاشۇ ئشلار توغرىسىدا پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام مۇنداق دەيدۇ :« كمكى ئۇزنىڭ ئەميردىن برەر يامان ئشنى كۆرسە سەبىر قلسۇن ، ئەگەر كمكى ئەميردىن بىر غىرىچ يىراقلاشسا جاھلىيەت ئۆلۈمدە ئۆلگەن بولىدۇ ، »[ىبرلىكە كىلىنگەن ھەدىس]

جاھلىيەت ئۇستىدە ئۆلگەن بولىدۇ دىگەننىڭ مەنىسى ئاسىيلىق كافىرلىق ئۇستىدە ئۆلگەن بولىدۇ دىيىلدى ،

چۈنكى جاھلىيەت لەۋزىنىڭ بىرقانچە مەناسى بار ، بەزىدە ئۇنىڭدىن ئاسىيلىق مۇراد بولىدۇ ، پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام ئەبۇ زەرگە دىگەندەك :«شۇبھسىزكى سەندە جاھلىيەتنىڭ قىلىقى بار » گاھىدا جاھلىيەت مەنىسىدە كىلىدۇ ، ۋە بەزىدە كۇفۇرلۇق مەنىسىدە بولىدۇ ،

شۇنىڭغا ئوخشاش ھۇزەيفىدىن رىۋايەت قىلىنغان ھەدىستە »: ھەققەتەن بىز جاھلىيەت ۋە يامانلىق ئچىدە بولدۇق ،ئاندىن ئاللاھ بىزگە ئۇنىڭدا ياخشىلىق بولغان ئىسلامنى كەلتۈرۈپ بەردى ، »[ىبرلىكە كىلىنگەن ھەدىس]

خەلىيپىگە قارشى چىقىشنىڭ ھۆكمى :

ئادىل مۇسۇلمان ئىمامغا قارشى چىقىش ۋە ئايرىلىش ھارامدۇر ، كمكى ئايرىلىپ چىقىپ كەتسە ئۇنى ھەققە چاقىرلىدۇ ،(ئەگەر ئۇنىمىسا) ئاندىن ئۇرۇش ئېچىلىدۇ ، ھەتتا مۇسۇلمان ئىمامغا ئىتائەت قىلىش ئۈچۈن قايتقانغا قەدەر ،

ئەمما كافىر ھاكىمغا (باشلىققا) قارشى چىقىش ئۇنىڭغا قادىر بولالىغان كىشىگە ۋاجىب بولىدۇ ،

ئەمما ئىمامىلاردىن زالىم، پاسىق كىشىلەرگە قارىتا ئالىملار ئارىسىدا ئىختىلاپ بار ، ئۇلاردىن (يەنى ئالىملاردىن) بەزىلىرى ياخشىلىقتا بۇيرۇپ يامانلىقتىن تۇسۇش توغرىسىدىكى ھەدىسكە ئاساسەن ئۇ ئىمامغا ئىتائەت قىلىش ۋاجىب دىگەنلەر بار، ئەھلى — سۈننە ۋەلجامائەنىڭ جۇمھۇر ئالىملىرى «كىمكى ئەمىردىن بىر يامانلىقنى كۆرسە سەبىر قىلسۇن » دىگەن ھەدىسكە ئاساسەن پاسىق ئىمامغا نىسبەتەن سەبىر قىلىش كېرەكلىكىنى بىكىتتى ، ۋە ئۇنىڭ ئىتائىتىدىن چىقىشتىن چەكلىدى ، ئەبۇ جەئپەر تەھاۋىي مۇنداق دىدى : بىزنىڭ ئىشلىرىمىزغا ئىگە بولغان ئىمامىلىرىمىزغا قارشى چىقىپ ئۇلارنىڭ ھالاكىتىگە دۇئا قىلىشنى ياخشى ئىش دەپ قارىمايمىز ، بىز ئۇلار بىزنى ئاللاھقا ئاسىي بولۇشقا بۇيرىمىسىلا ئۇلارغا ئىتائەت قىلىشنى ئاللاھقا ئىتائەت قىلىش قاتارىدىن پەرىز دەپ قارايمىز ، بىز ئۇلارنىڭ ئىسلاھ بولۇشى ۋە خاتىرجەملىكى ئۈچۈن دۇئا قىلىمىز . [ئەقىدەتۇتتەھاۋىيە دىگەن كىتابتىن ئېلىندى]

باىرلىق ماختاش — مەدھىيەلەش ئالەمەرنىڭ رەببى ئاللاھقا خاستۇر.

ئۇلۇغ رەببىمىزنىڭ ياردىمى بىلەن بۇ كىتابنى تەرجىمە قىلىپ چىقتۇق ئىنسان بولغان ئىكەنمىز خاتالىقلاردىن خالى ئەمەسمىز ، كەڭ ئۇقۇرمەن قېرىنداشلارنىڭ تۈزۈتۈپ ئۇقۇشلىرىنى ۋە قىممەتلىك تەكلىپ پىكىرلىرىنى ئايىماسلىقىنى ئۈمۈد قىلىمىز .

Email:hilafetnuri11@gmail.com

Twitter: @hilafetnuri

تەرجىمە قىلغۇچى :

أبو محمد تركستاني

تەھرىرلىگۈچى :

أبو راحلة التركستاني